

σαντος ἐντὸς τοῦ λιμένος τῆς Ὀδησσοῦ, ὁ Αὐτοκράτωρ ἀπεβίβασθη μετὰ τοῦ Παππαχρήστου, τὸν ὁποῖον ἐκράτησε πλησίον του καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἐν Ὀδησσῷ διαμονῆς του, συμπεριέλαβε δὲ καὶ εἰς Πετρούπολιν, ὅπου τὸν διώρισεν ἀμέσως κυβερνήτην πλοίου τῆς γραμμῆς.

Ὁ ἀτρόμητος καὶ ἐπιτήδειος ἐκεῖνος ναύτης ἦτο ἡμιστὰ ἐπιτήδειος αὐλικός. Ταπεινός, μετριόφρων, ἀφελέστατος, εἰς τὸ ἄκρον τίμιος δὲν ἐζήτησε νὰ ὠφεληθῇ τῆς ἐξαιρετικῆς ὑψηλῆς ἐκείνης εὐνοίας, τὴν ὁποῖαν κητύχησε νὰ λάβῃ. Ἀρκεσθεὶς εἰς τὴν τακτικὴν ὑπηρεσίαν, ἀπέφυγε πάντοτε τὰς θέσεις ὅπου ἠδύνατο, ὡς τόσοι ἄλλοι, νὰ πλουτίσῃ καὶ ἀκινδύνως νὰ δοξασθῇ. Ὡς ἐκ τούτου ἐτελεύτησε γέρον μὲν ἤδη καὶ μὲ βελθὸν ναυάρχου, ἀλλὰ πάντως ἀφιλόπλουτος, κατὰ δὲ παράδοξον σύμπτωσιν ἀπέθανεν ἐν ταῖς ἀγκάλαις αὐτοῦ τοῦ Αὐτοκράτορος Νικολάου.

Ἀποχωρῶν ἐκ τινος ἐν τῷ χειμερινῷ παλατίῳ χοροῦ, ἔπεσαν ἀπόπληκτος, ὅτε καθήρχετο τὴν μεγάλην τοῦ παλατίου κλίμακα. Μαθὼν τοῦτο ὁ Αὐτοκράτωρ ἔσπευσε λίαν τεταρχγμένως καὶ λαβὼν εἰς τὰς ἀγκάλας τὸν ἀγαπητόν του γέροντα τὸν ἀνήγαγεν εἰς τὰ ἰδιαιτέρως του δωμάτια, ὅπου κατὰ διαταγὴν του ἦλθαν καὶ πάντες τῶν ἀνακτόρων οἱ ἰατροί. Ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη ὁ Αὐτοκράτωρ νὰ σώσῃ τὸ σωτήρᾳ του, οὐδὲ κατῴρθωσέ τι τῶν ἰατρῶν ὅλων ἡ τέχνη. Ὁ Παππαχρήστος συνῆλθεν εἰς ἐαυτὸν ἐπὶ τινα λεπτὰ τῆς ὥρας μόνον, ὅπως ἐνοήσῃ καὶ ἰδῇ τὰς ὑπὲρ τῆς σωτηρίας του συντόνους προσπάθειάς τοῦ Αὐτοκράτορος, ἐξέπνευσε δὲ ἤρμος καὶ φειδρὸς ἐπὶ τῶν γονάτων ἐκείνου, ὅν εἶχεν ἄλλοτε διασῶσει ἀπὸ θανάτου ἢ ἀπὸ ζωγράφου.

Ὁ Παππαχρήστος ἦν Ἕλλην ἐκ τῶν εἰς Κριμαίαν ἐξ Ἑπείρου καὶ τῶν νήσων μεταναστευσάντων Ἑλλήνων ἐκεῖνων, οὗς ἡ μεγαλοφυῆς Αἰκατερίνη μετὰ τόσης ἐπιτυχίας ἐχρησιμοποίησε. Γνωστὸν ὅτι οὗτοι ἔλαβον μέγα μέρος εἰς τὴν σύστασιν τοῦ στόλου τῆς Μαύρης θαλάσσης, συντελέσαντες μεγάλως καὶ εἰς τὴν κατόπιν προαγωγὴν του. Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν διέπρεψαν οὐ μόνον ἐπὶ ἐντίμῳ ὑπηρεσίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἀνδρείᾳ ἐν πάσαις ταῖς κατὰ τῶν Τούρκων ναυμαχίαις, ἐν αἷς δὲ Ῥωσικὸς στόλος τοῦ Εὐξείνου ἠρίστευσε. Σήμερον δ' ἀκόμη λείψανά τινα τῶν κλεινῶν ἐκείνων τῆς Ἑλλάδος τέκνων, ὡς Ὁρκὰς, ὁ Κουμάνης, ὁ Μαγκανάρης, τιμῶσι τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα ἐν τῇ ναυτικῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Ῥωσσίας.

Εὐτυχῆσαμεν νὰ ἴδωμεν τὸν Παππαχρήστον ἐν Πετρούπολει, ὀλίγους μῆνας πρὸ τοῦ θανάτου του. Ἦν μικρὸς τὸ ἀνάστημα, γλυκὺς τὴν ὄψιν καὶ ἀπλούστατος τοὺς τρόπους. Ἠγάπα περιπαθῶς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐσεμνύνετο ἐπὶ τῇ Ἑλληνικῇ του καταγωγῇ. Ὁ Παππαχρήστος εἰ-

χε δύο τέκνα· ἓνα υἱὸν καὶ μίαν θυγατέρα, τῶν ὁποῖων ἀγνοοῦμεν τὴν τύχην.

Πολλὰς γενεὰς σκέψεις τὸ ἐπεισόδιον ὅπερ ἀτελῶς ἐνταῦθα ἐξέθημεν, ἀξιοπαρατήρητος δὲ ἡ μυστηριώδης αὐτοῦ σύμπτωσις. Κατώτερός τις ἀξιωματικὸς δι' ἀρρένοποῦ παρρησίας, διὰ τὸλμης ἀσυνήθους, ἐπιβάλλων καὶ εἰς τὸν δεσποτικώτερον τῶν δεσποτῶν τὴν θέλησίν του, σώζει τὸν ἄνδρα, ὅστις ἐμελλε μετ' ὀλίγον νὰ σώσῃ ἐν Ἀδριανουπόλει τὸν ναυαγοῦντα ἑλληνικὸν λαόν. Ὅποια πραγμάτων μεταβολὴ ἐν τε τῇ Ῥωσσίᾳ καὶ τῇ Ἑλλάδι καὶ τῇ λοιπῇ Εὐρώπῃ, χάρις τοῦ θαύρους καὶ τῆς εὐτολμίας ἐνὸς ἀφελεστάτου ναύτου!

Ἐν Λιδόρην.

Π. Γ.

Η ΠΑΝΑΓΙΑ ΤΟΥ ΒΑΝΔΥΚ

[Ἀντώνιος Βανδύκ (Van Dykh), διάσημος ζωγράφος τῆς φλαμανδικῆς σχολῆς, ἐγεννήθη ἐν Ἀμβέρσῃ τῷ 1599, ἀπέθανεν ἐν Λονδίῳ τῷ 1644.]

Ἱστορικῶν ἀνέκδοτον.

Ἐν μιᾷ τῶν ἐκτεταμένων αἰθουσῶν τοῦ ἀνακτόρου τοῦ Λονδίνου Ἀγίου Ἰακώβου καὶ ὑπὸ τοὺς ἐκ δαμασκηνοῦ ὑφάσματος ἐστολισμένους τοίχους, ὄμιλος ὠραίων καὶ νεαρῶν γυναικῶν περὶ χειροτεχνήματα καὶ κομψοτεχνήματα καταγινομένων ἀνέμενον εὐθύμως συνδιαλεγόμεναι τὴν ἔγερσιν τῆς βασιλείσης.

Ἦσαν αἱ ἐπίτιμοι αὐτῆς κυραὶ· μόνη δὲ διὰ τῆς ἡλικίας καὶ τῆς σοβαρότητος τῆς ἐπεσιάζε τὰς λοιπὰς ἡ δούκισσα δ' Ἄλβυ, ἡ μεγάλη κυρία.

Μεταξὺ τῶν νεανίδων τούτων ἡ νεωτέρα διακρίνετο ἐπὶ τῇ ἀπλότητι τῆς ἐνδυμασίας καὶ τῇ σεμνότητι τῶν βλεμμάτων.

Ἦτο κόρη τινὸς τῶν πλουσιωτέρων οἰκογενειῶν τῆς Σκωτίας ὁ πατὴρ τῆς, ὁ λόρδος Ρουθβεν, εἶχε ππουδαίαν περιουσίαν καὶ οἰκοσήμερον ἔτι βαρύτερον τοῦ χρυσίου του. Ἡ Δόλλυ, οὕτως ὠνομάζετο, πρὸ ὀλίγου εἶχεν ἐλθεῖ εἰς τὴν ἀγγλικὴν αὐλὴν ἕνα μένουσα παρὰ τῆ βασιλίσσης ταλειοποίησιν τὴν θρησκευτικὴν ἀγωγὴν, ἣν εἶχε λάβει ἐν τῷ πατρικῷ οἴκῳ. Κεκλεισμένη δὲ καὶ μονάζουσα ἀνέπτυσσε τὴν ψυχὴν τῆς, φύσει βέπουσαν πρὸς πᾶν σοβαρὸν, καὶ τὸ ὠραῖον ἀνεζωπύρου τὴν τρυφεράν καὶ εὐαίσθητον αὐτῆς καρδίαν.

Δέκα ἐσήμανε τὸ μέγα ὠρολόγιον τῆς αἰθούσης καὶ ὅλων τὰ βλέμματα ἐστράφησαν πρὸς τὴν θύραν.

— Ποῦδ ἀργεὶ νὰ ἔλθῃ, εἶπον πολλοὶ συνάμα φωναί. Ταυτοχρόνως δ' ὁ θεράπων ἀνήγγειλε τὸν ζωγράφον Βανδύκ.

Ὁ νεαρὸς μαθητὴς τοῦ Ρουθβεν, ὅσον καὶ ἂν ἦτο ἐξησκαιμένος εἰς τὴν θέαν τοῦ ὠραίου, δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ κίνημα θυυμαμοῦ καὶ ἐκπλήξεως βλέπων ἑαυτὸν ἐν μέσῳ τῶν ὠραίου κύκλου.

Ἡ δούκισσα δ' Ἄλβυ, παρατηρήσασα τὴν ἀμχανίαν τοῦ νεανίου, προσεπάθησε νὰ τὸν ἐπαναφέρῃ ἐκ τῆς ταραχῆς του καὶ τῷ εἶπε·

— Λέγουσιν ὅτι εἴσθε μεγαλοφυῆς, ἀγαπητὴ κύριε.

— Μὲ τιμᾶτε παραπολὺ, κυρία δούκισσα· οἱ λέγοντες ταῦτα μὲ κρίνουσι ἐκ τῶν προτέρων, διότι μέχρι τοῦδε δὲν παρήγαγον τίποτε ἀκόμη ἐπιθεδαιοῦν τοῦτο.

Ἡ Δόλλυ, ὑπερήφανος ὡς Σκωτίς, ἠρυθρίασεν ἐξ ἀγανακτήσεως διὰ τὸ προπετὲς ὕφος τῆς δούκισσης· νύχαριστήθη δὲ διὰ τὴν ἀπόκρισιν τοῦ νεαροῦ ζωγράφου καὶ προσήλωσεν ἐπ' αὐτοῦ τοὺς γλυκεῖς ὀφθαλμοὺς τῆς ὁ νεανίας τὴν ἐνόησε καὶ τὴν νύχαριστήσεν ἐν τῷ βάθει τῆς καρδίας του.

— Καλὰ, καλὰ! Θὰ τὸ ἴδωμεν, εἶπεν ἡ δούκισσα, διότι ἡ βασίλισσα θὰ σᾶς δοκιμάσῃ ἐντὸς ὀλίγου· ἡ Αὐτῆς Μεγαλειότης θ' ἀνακαινίσῃ τὰς ζωγραφίας τοῦ παρεκκλησίου τῆς· θὰ ἔγῃτε πολλὴν ἐργασίαν. Καὶ τὸν μὲν χειμῶνα σᾶς παραχωρεῖται εἰς κατοικίαν τὸ μέγαρον Βλεσφόρδ, παλαιὸν μοναστήριον τὸ ὁποῖον φαίνεται ἐντεῦθεν· θὰ ἦσθε ἐκεῖ ἐλευθέρως καὶ μεμονωμένος. Τὸ θέρος δὲ σᾶς παραχωρεῖται ὁ πύργος Ἑλτάιμ. Ἐπὶ πλεόν δὲ θὰ ἔγῃτε μισθὸν τακτικὸν ἐκ τοῦ ταμείου τοῦ κράτους. Εἶναι ἀρκετὰ αὐτὰ εἰς ἓνα καλλιτέχνην πιστεύω.

— Ἡ τέχνη εἶναι τι ὑψηλὸν, τὸ ὁποῖον δὲν πληρόνεται, κυρία δούκισσα, καὶ ἂν κατεῖχον τὴν ἐν καλλιτεχνίᾳ μεγαλοφυΐαν, ὅπως διακαῶς ἐπιθυμῶ, αἱ εὐνοιαὶ τὰς ὁποίας μεγαλαυχουῶσα μοὶ ἀπαριθμεῖτε δὲν θὰ ἦσαν ἀρκεταὶ νὰ ἐξαγοράσωσι τὸν χρωστῆρά μου.

— Ὠραιότατα, εἴσθε ὑπερήφανος καὶ εἴμεθα μεγαλόφρονες· οὐχ ἦττον τὰς τιμὰς αὐτὰς θὰ τὰς ἀπολαύσητε ὑπὸ ἓνα ὄρον· ἡ βασίλισσα θὰ σᾶς ἀνακηρύξῃ ζωγράφον τῆς, ἂν βραβευθῆτε εἰς τὸν διαγωνισμὸν τὸν προταθέντα εἰς τοὺς μαθητὰς τῆς Ῥώμης. Πρόκειται περὶ τῆς κεφαλῆς τῆς Παναγίας.

— Καλῶς, κυρία· ἀλλ' ἂν ἡ προστασία τῆς βασίλισσης εἶναι ὑπ' αὐτὸν τὸν ὄρον, φοβοῦμαι μήπως δὲν τὴν ἀποκτήσω.

— Διατί;

— Διότι δὲν θὰ βραβευθῶ, ἀπήνητησεν ὁ Βανδύκ μετὰ θλίψεως, ἥτις ὑπεισηλθεν εἰς τὴν καρδίαν τῆς Δόλλυ καὶ ἐξεδηλώθη ἐπὶ τοῦ εὐμόρφου προσώπου τῆς.

— Καὶ διατί ἀρνεῖσθε τὴν τιμὴν ταύτην; δὲν ἔχετε πεποιθήσιν εἰς ἑαυτὸν;

— Ὅχι, κυρία, ἀλλὰ πῶς νὰ παραστήσω ὅπως πρέπει τὴν μητέρα τοῦ Σωτῆρος; δὲν ἔχω πρότυπον.

Προφῶρον τὰς τελευταίας ταύτας λέξεις πρόσῃλωσε τὸ βλέμμα ἐπὶ τῆς Δόλλυ.

— Παντοῦ ἐζήτησα ἀλλὰ ματαίως τὴν οὐρανίαν αὐτὴν μορφήν. Οὐδεμίαν περιέχει τὴν μυ-

στικὴν ἐκείνην ἀγνότητα τῆς ψυχῆς τὴν ἀνατέλλουσαν ἐν τῷ βλέμματι, οὐδεμίαν εἶχε τὸ γλυκὺ ἐκεῖνο καὶ ἐκπληκτικὸν κάλλος τὸ φανερούμενον ἐν ἐκάστη τῶν κινήσεών τῆς.

Πᾶσαι αἱ νεάνιδες ἤγειραν συγχρόνως τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸν Βανδύκ· τὸν εὗρον εὐγενῆ καὶ ὠραῖον! Καὶ πράγματι, τὸ εὐρὸ καὶ καθαρὸν μέτωπόν του ἠκτινοβόλει ἐκ μεγαλοφυΐας.

— Ἀλλὰ μοὶ φαίνεται, κύριε ζωγράφε, ὅτι δὲν σᾶς ἐλλείπουν πρότυπα.

— Ναι, ὠραῖαι γυναῖκες τὰς ὁποίας πληροῦνομεν. Ἀλλ' οὐδεμίαν ἐξ αὐτῶν δύναται νὰ πλησιάσῃ εἰς τὴν εὐπρόπειαν καὶ τὴν ὠραιότητα ἐκείνην ἥτις προσέβαλε τὰ βλέμματά μου. Φεῦ! ἡ γυνὴ τὴν ὁποίαν εὗρον, ἡ γυνὴ τὴν ὁποίαν χρειάζομαι, εἶναι εὐγενῆς ἥτις δὲν θὰ κατεδέχτο νὰ χρησιμεύσῃ ὡς πρότυπον εἰς ἓνα πτωχὸν καλλιτέχνην.

Καὶ ταῦτα λέγων, ὕψωσε πρὸς τὴν Δόλλυ ὀφθαλμοὺς φλογεροῦς. Ἡ νεῆνις ἠσθάνθη τὸ βλέμμα καὶ ἐταράχθη· πᾶσαι δ' αἱ σύντροφοὶ τῆς παρετήρησαν τὸ βλέμμα τοῦτο, καὶ ἐν τῇ ἀγανακτήσῃ των ἐνόησαν ὅτι περὶ τῆς Δόλλυ ἐλάλει ὁ ζωγράφος.

Ἡ γράτια δούκισσα οὐδὲν παρατηρήσασα, τῷ ἀπεκρίθη·

— Καὶ ποία εἶναι ἡ ἐπίσημος αὐτῆ κυρία;

— Αὐτὴ ἡ Παναγία, κυρία.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐχαίρεισεν, ἀπέστειλε τελευταῖον χαιρετισμὸν πρὸς τὴν Δόλλυ καὶ προσέθηκεν ἀποτεινόμενος πρὸς τὴν δούκισσαν·

— Ἐὰν βραβευθῶ θὰ μὲ ἐπανίδητε, κυρία, εἰ δὲ μὴ θὰ ἐγκαταλείψω τὴν Ἀγγλίαν.

Ὁ Βανδύκ κητέλυσεν ἐν τῷ μεγάρῳ Βλεσφόρδ, κειμένῳ ἀπέναντι τῶν ἀνακτόρων τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου.

Ἄμα τοῦ Βανδύκ καταλιπόντος τὰ ἀνάκτορα πασῶν τὰ σκώμματα διπυθύνθησαν κατὰ τῆς ἀτουχοῦς Δόλλυ· αἱ φθονεραὶ σύντροφοὶ τῆς τὴν ἔκαμαν νὰ πληρώσῃ ἀκριβῶς τὴν προτίμησιν τοῦ Βανδύκ.

Ἐχωρίσθησαν, ἀλλὰ τῆς Δόλλυ ἡ καρδία εἶχε συντριβῆ. Μετὰ τὴν ἐσπερινὴν προσευχὴν τῆς τὸ ὄνομα τοῦ καλλιτέχνου ὑπῆρξεν ἡ τελευταία σκέψις τῆς.

Ἦτο μεσονύκτιον· ὁ οὐρανὸς ἔλαμπε διὰ τῶν μυρίων νυκτερινῶν του φανῶν, γλυκὺ φῶς ἐφώτιζε τὴν στοὰν τῶν ἀνακτόρων καὶ ἐξέτεινε τὰς ἀκτῖνάς του μέχρι τοῦ παλαιοῦ μοναστηρίου, τὸ ὁποῖον σκυθρωπὸν καὶ ζοφερὸν ἐφαίνετο ὅτι προσέχεται μετὰ τῶν ἐρειπίων του. Αἴφνης θύρα τις τῶν ἀνακτόρων ἀνοίγεται, σκιὰ διέρχεται τὸν ἐξώστην καὶ ὀλισθαίνει κατὰ τὴν μεγάλην κλίμακα, διαβαίνει μόνη τὴν πλατεῖαν καὶ φθάνει εἰς τὴν θύραν τοῦ μοναστηρίου.

Πῶς ἡ γυνὴ αὕτη ἐζήλησε, πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὰ ἐρείπια ταῦτα, εἶναι δύσκολον νὰ λεχθῆ· ἀλλ' ὁ-

μω; βέβαιον εἶναι ὅτι ἐγνώριζε τοὺς διαδρόμους, διότι ἐντὸς ὀλίγων στιγμῶν διήλθε τὰς μακρὰς δενδροστοιχίας, καὶ φθάσατα εἰς τινὰ τῶν στοῶν τοῦ παρεκκλησίου εὐρέθη ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ τοῦ ζωγράφου, διέβη ἐλαφρῶς, χωρὶς νὰ θεωρήσῃ τίποτε περίεξ αὐτῆς, ἔλαβε κάθισμα καὶ ἐτοποθετήθη ἀκριβῶς ἀπέναντι τοῦ ὀκρίβαντός του. Ὡς ἐκπληξίς! ὦ χαρά! Ἡ γυνὴ αὕτη, ἡ τόσον ὠραία καὶ ἡρεμὸς, ἦν ἡ Δόλλυ! Ὁ δυστυχὴς καὶ τεθλιμμένος καλλιτέχνης, ὅστις δὲν ἠδύνατο οὐδὲν νὰ ἀναγράψῃ ἐκ τῆς οὐρανίας ταύτης μορφῆς, τὴν θεωρεῖ νῦν ζῶσαν ἐνώπιόν του· αὐτὴ μόνη ἔρχεται νὰ τῷ χρησιμεύσῃ ὡς πρότυπον. Ἀλλὰ τίς δύναμις τὴν φέρει; τίς σκέψις τῇ δίδει τοσαύτην δύναμιν καὶ τοσοῦτον θάρρος;

Ὁ ζωγράφος ἐγονυπέτησεν ἐνώπιόν της θέλων νὰ τὴν εὐχαριστήσῃ! Ἀλλ' ἡ Δόλλυ νεύσασα εἰς αὐτὸν νὰ ἐγερθῆ, τῷ δεικνύει τοὺς χρωστήρας. Τὸ βλέμμα της εἰσεδύσεν εἰς αὐτὸν διὰ φλογὸς τοσοῦτον καθαρᾶς, ὥστε ἔλησμόνησε τὴν πραγματικότητα τοῦ ὁράματος.

Φερόμενος ὑπὸ τῆς φαντασίας, ἐν σφαίρᾳ ἰδεώδει καὶ αἰθερίᾳ, ἐγκατέλιπε τὴν γῆν, καὶ ἠσθάνετο ἑαυτὸν ζῶντα ἐν τοῖς οὐρανοῖς!

Ὅτε ἡ κόρη παρετήρησεν ὅτι ὁ ζωγράφος ἐμπνευσθεὶς ἀφ' ἑαυτοῦ, ἐπετέλει μόνος τὸ ἔργον του, ὅτε εἶδεν ὅτι ἡ ἀποτύπωσις τῶν χαρακτηρῶν τοῦ προσώπου της διεμορφώθη, ἠγέρθη καὶ χωρὶς νὰ εἶπῃ λέξιν, ἀναλαβούσα τὸ ἦσυχον καὶ ἀσφαλὲς βῆμά της, ἐξῆλθε τοῦ μοναστηρίου διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ δι' ἧς εἶχεν εἰσελθεῖ.

Ὁ Βανδύκ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχων ἀπλανεῖς, τὸ στήθος βεβαρημένον, τὴν φωνὴν ἐσβεσμένην, τὴν ἐθεώρει ἀπομακρυνομένην χωρὶς νὰ κάμῃ οὐδὲν κίνημα ἵνα τὴν κρατήσῃ. Δὲν ἦτο πλέον δι' αὐτὸν θνητή. Καὶ βλέπων αὐτὴν φεύγουσαν, ἐνόμισεν ὅτι βλέπει τὴν Παναγίαν ἀφιπταμένην πάλιν εἰς τοὺς οὐρανοὺς.

Καταπεπονημένος ὑπὸ τῆς ἐργασίας καὶ τοῦ πυρετοῦ ἔπεσεν ἐπὶ καθέδρᾳ καὶ ἀπεκοιμήθη.

Ὅτε ἐξύπνησεν ἡ πρώτη του σκέψις ὑπῆρξε νὰ τρέξῃ εἰς τὸν πίνακά του. Παραφερόμενος ὑπὸ χαρᾶς ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ ἔργου του τὸ ὅποιον ἠσθάνετο ζῶν, ἐγονάτισε καὶ νύχαισθησεν, εἴτε ἄγγελος ἦτο εἴτε γυνὴ, τὴν μορφήν ἧτις τῷ εἶχεν ἐμφανισθῆ.

Μάτην προσεπάθησε νὰ ἀποκαλύψῃ τὸν πέπλον τοῦ μυστηρίου ὅπερ τὸν περιεκάλυπτε. Συνήθροισε τὰς ἀναμνήσεις του· οὐδεμίαν προσπάθειαν τοῦ νοός του ἠδυνήθη νὰ τὸν φέρῃ εἰς τὴν ἀλήθειαν. Συνέχευεν ἐν τῷ πνεύματί του τὴν Παναγίαν καὶ τὴν Δόλλυ· ἵνα συναγάγῃ δὲ τὰς σκέψεις του καὶ ἐξέληθ' ἡ ταραχῆς του ἀπεφάσισε νὰ γράψῃ πρὸς τὴν νεάνίδα τὸ ἐξῆς γραμματίον:

«Εἰπέ μοι ἂν ἀληθῶς εἶσαι ἄγγελος· εἰπέ μοι μὴ θέλῃς νὰ καταστήσῃς παράφρονα τὸν δυστυχῆ καλλιτέχνην, εἰς τὸν ὅποιον ἔδωκες τὴν ζώην·

εἰπέ μοι τίς μ' ἐπεφάνη τὴν νύκτα ταύτην, ἡ Παναγία ἢ σύ;»

Ἡ μεγάλη δούκισσα δ' Ἄλβυ ἦν ἐπιτετραμμένη νὰ ἀναγινώσκῃ πρώτη πᾶσαν ἐπιστολὴν διευθυνομένην πρὸς τὰς περὶ αὐτὴν νεάνιδας. Ποία ὑπῆρξεν ἡ ἐκπληξίς της ὅτε ἀνέγνωσε τὰς γραμμάς ταύτας!

— Φρίκη, ἀνέκραξε! Πρόσωπον τόσον ὑψηλῆς περιωπῆς; νὰ προδίδῃ τὰ καθήκοντά του, καὶ νὰ μεταβαίνει νύκτωρ πρὸς συνάντησιν ἐνὸς ζωγράφου.

Προσεκάλεσε τὸν ἔνοχον. Ἀλλ' ἡ ὀργή της ἐδιπλασιάσθη ὅτε ἡ Δόλλυ γαλήνιος καὶ γλυκεῖα, ὅπως συνήθως, τὴν ἐβεβαίωσεν ὅτι οὐδόλως ἐνόει τὰς ἐπιπλήξεις της. Ἡ δούκισσα, ἧτις ἠλιπίζε βαθεῖαν σύγχυσιν καὶ εἰλικρινῆ ἐξομολόγησιν καὶ ἧτις ὑπ' αὐτὸν τὸν ὄρον ἤθελεν ἴσως συγχωρήσει, δὲν παρεδέχθη τίποτε. Ἡ εἰδησις διεδόθη ἐν τοῖς ἀνακτόροις καὶ ἀπεφασίσθη ὅπως ἡ δυστυχῆς Δόλλυ ἐξουθενωθείσα καὶ ἀτιμασθεῖσα ἀποπεμφθῆ τὴν ἐπαύριον καὶ ἐπανεῖλθῃ πρὸς τὸν πατέρα της.

Ἄκρυστα, παρακλήσεις, οὐδὲν ἴσχυσαν τῇ ἀφέθῃ μόνον ἡ νύξ εἰς μετάνοιαν.

Ἡ δούκισσα ἵν' ἀποφύγῃ νέον σκάνδαλον προσεκάλεσε τὴν νεάνίδα νὰ κατακλιθῆ ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτῆς δωματίῳ. Ἐσῆμανε μεσονύκτιον καὶ ἡ Δόλλυ, ὡς καὶ τὴν προτεραίαν, ἠγέρθη. Ἀφυπνισθεῖσα ὑπὸ τοῦ κινήματος τούτου τὸ ὅποιον ἐτάραξε τὸν ἀνήσυχον ὕπνον της, ἡ δούκισσα ἠγέρθη καὶ αὐτὴ ἐπιθυμοῦσα δὲ νὰ καταπεισῇ τοὺς πιστεύοντας ἀκόμη εἰς τὴν ἀθωότητα της Δόλλυ προσεκάλεσε τὰς κυρίας τῶν ἀνακτόρων.

Ἡναψαν δᾶδας· ἡ δούκισσα ἀκολουθουμένη ὑπὸ πολυαρίθμου συνοδείας ἔτρεξεν ἐπὶ τὰ ἔγχνη τῆς Δόλλυ, ἧτις διέβη αὐτὴς τὰς μεγάλας αἰθούσας, τοὺς μακροὺς περιβόλους, τὴν εὐρείαν πλατεῖαν τοῦ ἀνακτόρου καὶ ἐφθασεν ὅπως τὴν προτεραίαν εἰς τὴν θύραν τοῦ μοναστηρίου. Οὐδεὶς πλέον ἀμφέβαλε περὶ τῆς ἐνοχῆς της δυστυχοῦς κόρης. Εἰσῆλθον κατόπιν αὐτῆς εἰς τὸ ἐργαστήριον, καὶ εἶδον τὴν νεάνίδα καθήμενην ἐπὶ τοῦ ὀκρίβαντος. Ὁ περὶ αὐτὴν θόρυβος καὶ αἱ δᾶδες αἰτινες ἔρριπτον ζῶηρον τὸ φῶς τῶν τῆν ἀφύπνισαν.

Ἦτο ὑπνοβάτης· οὕτω δ' ἐχρησίμευσεν ὡς πρότυπον εἰς τὸν καλλιτέχνην ὅστις τῇ ἀπέδωκεν ἐν ἔρωτι ὅ,τι ἐκείνη τῷ ἔδωκεν ἐν δόξῃ. Τοῦ Βανδύκ ἡ Παναγία ἐβραβεύθη ἐν τῷ διαγωνισμῷ, αὐτὸς δ' ὑπερεπλήσθη ἐν τῇ ἀγγλικῇ αὐλῇ τιμῶν καὶ πλοῦτου.

Ὅλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν σκηρὴν ταύτην ἐτελοῦντο ἐν τῷ Ἁγίῳ Παύλῳ οἱ γάμοι τοῦ ζωγράφου Βανδύκ μετὰ τῆς Δόλλυ, τῆς θυγατρὸς τοῦ εὐγενοῦς κόμητος Ροῦθθεν.¹

Δ. Π. Α.

Κατὰ τὴν ἐπίσημον στατιστικὴν, ἐν Παρισίοις ὑπάρχουσι 47,248 οἰκογένειαι ἐπαιτῶν, ἢ 132,357 άτομα.